

Таким чином, виникає нагальна потреба більш детального, системного дослідження питань періодизації кримінально-правової науки, адже кожне дослідження з кримінального права має включати в себе історичний (генетичний) аналіз.

Список використаних джерел

1. Усенко І. Б. Історія держави і права України: проблеми предмета і методології досліджень / І. Б. Усенко // Правова держава. – 1999. – Вип. 10. – С. 237–244.
2. Шигаль Д. А. Типологія та основні схеми періодизації історії держави і права / Д. А. Шигаль // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 1140–1143 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11sdadip.pdf>
3. Колос М.І. Кримінальне права в Україні (X – початок XXI століття) : моногр.: [у 2 т.] / М.І. Колос. – К.: Острог, 2001. – Т. 1: Освіта, наука, законодавство. – 448 с.

Сокальська О.В., доцент кафедри загальноюридичних дисциплін ІКВС НАВС, к.ю.н., доцент

ЗАКОН «ПРО КЕРІВНІ ПОЛОЖЕННЯ ДЛЯ ПЕРЕТВОРЕННЯ ТЮРЕМНОЇ ЧАСТИНИ І ПЕРЕГЛЯДУ УЛОЖЕННЯ ПРО ПОКАРАННЯ» ЯК ОСНОВА РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ В РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ

Актуалізація питання реформування тюремного відомства у другій половині XIX ст. нерозривно пов'язана з розробкою нових засад кримінальної політики Російської імперії. В результаті роботи спеціальних комісій під головуванням графа В. О. Сологуба та К. К. Грота було вирішено реорганізувати центральне управління тюрмами, створивши Головне тюремне управління. Відповідний закон підписано 27 лютого 1879 р. Начальник Головного тюремного управління був призначений лише в кінці квітня й

офіційно воно розпочало роботу 16 червня. Як підкреслював відомий тюремознавець М. Ф. Лучинський, до видання закону, який затверджував нову систему покарань і повинен був стати керівним положенням для діяльності новоствореного управління, Головне тюремне управління знаходилося в стані очікування [1, с. 299]. Закон «Об основных положениях, имеющих служить руководством при преобразовании тюремной части и при пересмотре Уложения о наказаниях» було ухвалено 11 грудня 1879 р. Він встановлював такий перелік покарань, пов'язаних з позбавленням волі: а) заслання на каторгу безстроково і на певний строк; б) поміщення до виправного будинку на строк до 6 років; в) тюремне ув'язнення строком до 1 року; г) арешт строком до 3 місяців [2]. Така градація покарань була запроваджена в Російській імперії не без впливу зарубіжного досвіду. В розвинутих країнах у кінці XIX ст. найбільш поширеним було короткострокове тюремне ув'язнення.

Визначення даних видів покарань й строків їх відбування мало важливе значення для організації роботи тюремного відомства, оскільки в залежності від цього, Головне тюремне управління повинно було перебудовувати тюремні установи: короткострокового утримання (тюрми), середньострокового (виправні будинки) та довгострокового (каторжні тюрми). Планувалося для початку перебудувати й перепланувати вже існуючі тюрми.

Відповідно до пп. 4, 5 даного закону, в установах виконання кримінальних та виправних покарань запроваджувалося одиночне ув'язнення. Осіб, які потрапляли до виправного будинку, слід було на деякий час піддавати одиночному утриманню. Після чого вони повинні були утримуватися поодиноці весь час, вільний від роботи, особливо вночі. Засуджених до тюремного ув'язнення слід було утримувати в одиночних камерах упродовж усього строку відбування покарання. Практика одиночного утримання була надзвичайно популярна в Європі. Однак реалізація даних нововведень у Російській імперії наштовхнулася на тривіальну проблему – відсутність коштів. З одного боку було намагання

впровадити передовий світовий досвід в пенітенціарній сфері, з іншого – державна політика економії видатків на утримання ув'язнених.

Однак не можна погодитися з твердженням М. М. Гернета, що закон 11 грудня 1879 р. був «мертвонародженням» і не мав особливого значення для тюремної практики. Відповідно до його приписів, Головним тюремним управлінням упродовж двох десятиліть діяльності було побудовано більше 50 нових тюрем, сім з яких були розраховані на одиночне утримання. Даний закон був одним із перших кроків на шляху упорядкування системи кримінальних покарань у Російській імперії відповідно до загальносвітових тенденцій, що, закономірно, впливало на визначення принципів і напрямів діяльності тюремного відомства.

Список використаних джерел

1. Лучинский Н. Ф. Краткий очерк деятельности Главного тюремного управления за первые XXXV лет его существования (1879–1914 гг.) / Н. Ф. Лучинский // Тюремный вестник. – 1914. – № 2. – С. 284–416.
2. Полное собрание законов Российской Империи : собрание второе. Том 54. Отделение 3. – СПб., 1881. – С. 280–282 (№ 60268).

Ісаков П.М., старший викладач кафедри кримінально-виконавчого права ІКВС НАВС, к.і.н.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА В УСРР В 1920-Х РОКАХ

З приходом до влади в Україні більшовиків і створенням ними в 1919 р. маріонеткової держави УСРР, цілком залежної і повністю орієнтованої на РСФРР, перед ними невідворотно постало питання про створення на базі принципово нової комуністичної ідеології нового кримінального законодавства.